

[Bindslev.]

leret Gennemgang af Enkeltheder i Lovforslaget og indskrænke mig til at fremsætte nogle enkelte principielle Betragtninger.

Det turde vel være overflødig at sige, for der er vel ikke mange i denne Sal, bortset fra det ærede Retsforbund, som vil benægte, at Bibliotekssagen er en Kulturfaktor af den største Betydning, en Kulturfaktor, som det maa paahvile ogsaa Staten og det offentlige i det hele at støtte; jeg vil gerne indskyde, at ikke mindst i Sønderjylland har Bibliotekssagen været og er den en Kulturfaktor, hvis Betydning vanskeligt kan overvurderes, naar Talen er om en Styrkelse af den nationale Selvbevidsthed. Der er derfor for os ingen Tvivl om, at Bibliotekssagen er en Sag, som det offentlige bør støtte, og heller ikke om det ønskelige i, at Fordelingen af Statstilskudet foretages efter ensartede og klare Regler. Jeg skal ikke bestride, at noget saadant vel er opnaaet ved det foreliggende Forslag, men tillige synes det givet, at Statstilskuddet vil stige. Statstilskuddet til Bibliotekerne er efter det nu i dette høje Ting vedtagne Finanslovsforslag anslaaet til 945 250 Kr. og vil efter Reglerne i dette Lovforslag stige til 1 072 071 Kr., en Difference paa 126 821 Kr. Deraf er dog de 7 610 Kr. et Tilskud, som gives i Overgangsaaet, men alligevel har man vel Lov til at sige, at der her er Tale om en saa betydelig Stigning af Udgifterne til Biblioteksvæsenet, at det ikke kalder paa nogen umiddelbar Begejstring hos dem, der skal bevilge Pengene. Af denne Grund er det ogsaa nødvendigt, at man ser nærmere paa Lovforslaget og i det hele taget danner sig et Skøn over, om Bibliotekernes Administration er af en saadan Karakter, at det virkelig er nødvendigt at gaa til en Forøgelse af Statstilskuddet.

Jeg vil lige standse et Øjeblik ved en Bestemmelse i § 3, Stk. 1, hvorefter der kræves, for at der skal kunne gives Statstilskud til et Bibliotek, at dette i faste, stedlige Tilskud skal oppebære mindst 100 Kr. om Aaret. Der er her en Forbedring i Forhold til den nugældende Lov, efter hvilken der kun kræves 50 Kr. i stedlige Tilskud, det er altsaa en fornuftig Bestemmelse, vi her staar overfor, en Tendens i den rigtige Retning, men naar der bortses fra dette, kan man vel ikke komme udenom, at Tendensen i øvrigt gaar i Retning af, at Biblioteksvæsenet — om man nu vil bedømme det godt eller ondt — breder sig, de forskellige Biblioteker udvider sig mere og mere, og der oprettes stadig nye Biblioteker; altsaa vi staar ikke overfor en

begyndende Stagnation, men vi staar overfor en Udvikling, en stadig Udvidelse af Biblioteksvæsenet, som formentlig atter vil medføre stadig forøgede Tilskud fra det offentlige.

Der opstaar da det Spørgsmaal: Hvor-naar indtræder da det Tidspunkt, da det offentlige maa sige stop, simpelt hen fordi der jo er Grænser for, hvor meget det offentlige kan yde. Hvor skal Grænsen sættes? Det er vanskeligt at sige det, naar det skal ske efter et Skøn, men at man allerede paa nærværende Tidspunkt maa have Lov til at rejse dette Spørgsmaal, derom nærer jeg for mit Vedkommende ikke nogen som helst Tvivl, og hvor højt man end sætter Bibliotekssagen og den Betydning, den har haft og har som Kulturfaktor i Folket, er det dog heller ikke ønskeligt, at Bibliotekerne skal brede sig saa stærkt, at Folket som Helhed udelukkende tager sin Læsning gennem dem.

Jeg strejfer her et andet Spørgsmaal, som jeg havde Lejlighed til at komme ind paa under Finanslovsforslagets tredie Behandling, nemlig Spørgsmaalet om Forholdet til Forfatterne. Det er jo ikke ukendt, formentlig heller ikke for de ærede Medlemmer af dette høje Ting, at der i mange Forfatterkredse er en vis Uro ved den Udvikling, som denne Sag efterhaanden har taget. Bibliotekerne, der almindeligt betragtedes som Forfatternes Venner, er efterhaanden ved at blive betragtet som deres Fjender eller i alt Fald som dem, der kan genere dem i deres Forsøg paa at kunne leve af deres Erhverv. Det er meget vanskeligt her at dele Sol og Vind lige, men saa vist som man maa sige, at Bibliotekerne har deres Betydning, deres store Betydning og ikke kan undværes, lige saa vist kan man heller ikke komme bort fra, at det er ønskeligt, at der levnes de danske Skribenter saa meget Raaderum, saa megen Mulighed for at aande, at de ikke udelukkende skal være henvist til at søge Tilskud fra det offentlige, for at de kan eksistere. Derved bliver der i Virkeligheden Tale om et dobbelt Tilskud fra det offentlige: baade skal vi opretholde Bibliotekerne, og vi skal underholde Forfatterne, for at de kan skrive Bøger, som Bibliotekerne kan købe.

Mit Synspunkt er altsaa dette, at der maa komme et eller andet Tidspunkt, der maa være et eller andet Sted, hvor man maa sætte en Grænse. Om dette Tidspunkt er kommet nu, skal jeg lade staa hen, men jeg peger blot paa, at dette Tidspunkt maa komme; vi kan ikke fortsætte denne Udvikling, hvorved Biblioteksvæsenet stadig breder sig. Det er heller ikke givet, at det